

*Са блаіословом
Њеіовоі Високоіреосвешііенсїва
Мііроіолиіа црноіорско-іриморскоі
и Архиеіискоіа цейіињскоі
Госїодина Амфилохија*

ЉИЉАНА
ХАБЈАНОВИЋ ЂУРОВИЋ

ОНДА ЈЕ ДОШЛА
ДОБРА ВИЈА

*Мојим момцима
мужу Миловану и сину Хаџи-Александру,
зашто шћо ме и даље воле
онако како ми је пошребно*

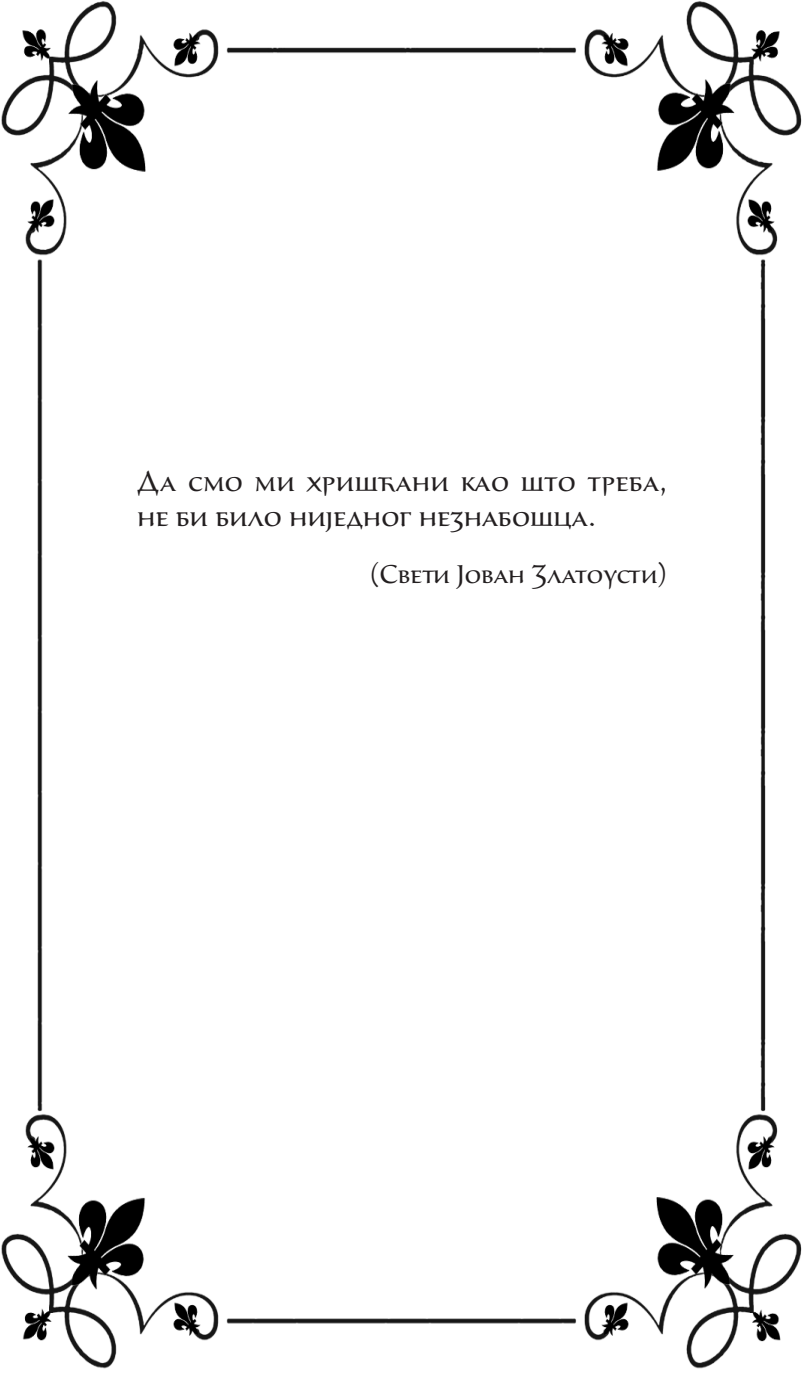

*Захваљујем се
Њејовом Високојреосвешћенству
Митрополију црнојорско-јриморском
и Архиепископу цетињском
Господину Амфилохију
који је јерочијао роман у рукојису
и дао ми свој блајослов.*

*Захваљујем се
Њејовом Високојреосвешћенству
Митрополију зајребачко-љубљанском
Господину Порфирију
Господину Зорану Луковићу,
главном полицијском савешнику (у јензији)
Господину Владимиру Димитријевићу,
јравославном јублицисти
који су ми јомојли јојоком јријрема
за јисање овој романа.*

A decorative rectangular border with ornate floral and scrollwork designs at each corner and midpoints of the sides. The design is symmetrical and rendered in black ink on a white background.

ДА СМО МИ ХРИШЋАНИ КАО ШТО ТРЕБА,
НЕ БИ БИЛО НИЈЕДНОГ НЕЗНАБОШЦА.

(СВЕТИ ЈОВАН ЗЛАТОУСТИ)

ЈЕЛЕНА

Када нас је Иван напустио, Никола и ја остали смо без додира. Он сам. Ја сама. Свако у својој празнини. У свом болу. Свако са својим „како” и „зашто”. Са својом кривицом. Свако у свом ћутању.

„Не могу да схватим...”, рекла бих повремено. Тек да нешто кажем. „Не разумем...”, рекао би Никола. Тек да прекине неиздрживу тишину. Па бисмо опет падали у мук, гласан и речит као јаук.

Нисам хтела да му приговорим: „Срце мајке зна и пре него што разум схвати... Говорила сам ти... ниси ме слушао...” Није хтео да ме прекори: „Ја сам радио... Твоја једина обавеза била је да бринеш о њему...”

Узалуд смо ћутали. Узалуд смо покушавали да заштитимо једно друго кријући се иза неизговорених речи. Ми смо били блиски. Ми смо заиста били двоје који су постали једно. У нашој несрећи и та срећа претворила се у муку. Ја сам знала, добро сам знала, шта би ми он рекао да ме мање воли. Он је знао шта бих ја њему рекла да га мање волим. И те прећутане истине одзвањале су шупље кроз наше умове и срца као плач кроз празне одаје нашег дома.

Увече, у постељи, тражили смо кратак заборав и тужну утеху у грчевитим загрљајима. И у горким сузама.

Онда је и Никола отишао. Остала сам у пустој кући. У гробу.

Остала сам са јадом. Са страхом. Са успоме-
нама.

Остала сам на рушевинама свог живота. Цвилела сам као изгубљена керуша и покушавала да схватим када је заиста почела моја несрећа. Јер, корени зла су увек дубљи, а трагови даљи него што нам се чини.

Све до оне јесени када је Иван унео немир у наш дом, ја сам била срећна жена. Била сам задовољна оним што сам постигла. Волела сам живот који сам створила.

Никада нисам имала велике амбиције. Нисам маштала о успеху. Нисам сањала о слави. Била сам одличан ђак, била сам добар студент, зато што су мама и тата то очекивали од мене. За узврат, они су стрпљиво испуњавали моје ситне прохтеве и са разумевањем подносили мале лудости кроз које сам одрастала.

Студирала сам енглески језик. Већ на другој години одлучила сам да се не враћам у родни Пожаревац. „Сви живе у Београду, што не би и ти”, сагласила се мама. Када сам дипломирала, тата је пронашао неког земљака који ме је запослио у банци као преводиоца.

У нашој кући није било трескања вратима, ни узнемирујуће вике увређене кћери, ни немоћне туге запрепашћених родитеља.

Све се одвијало лако. Све је било обично. Толико лако, и тако обично, да ми се понекад чинило како не-престано прелазим један исти пут, раван и широк.

И у teenage добу и касније, била сам весела и пријатна девојка. Позитивна, како се тада говорило. Умела сам да уживам у једноставним радостима свакодневице. Излазила сам. Дружила сам се. Слушала сам музику. Путовала сам. Читала.

Наравно, и заљубљивала сам се. И заљубљивали су се у мене. Али, биле су то оне неважне, оне „било нам је лепо док је трајало” љубави, које, кад прођу, не оставе траг на срцу. Које се брзо забораве.

А онда сам срела Николу.

Био је почетак августа хиљаду деветсто деведесете. Имала сам двадесет четири године.

У Котор сам дошла са колегиницом Лидијом.

Лидија и ја нисмо биле блиске. Нисмо се ни дружиле. Али, кад је једног дана ушла у нашу канцеларију и пожалила се како нема са ким да иде на одмор, јер сви које зна хрле у Будву, бучну и пренатрпану и налик дивљем вашаришту, а она би ишла у префињен и старински Котор, ја сам не размишљајући понудила да пођемо заједно. Нисам погрешила.

Лидија је била само три или четири године старија од мене, била је весела, отресита и образована, али понекад сам себи поред ње изгледала као површна и недоучена девојчица. Носила је у свом бићу неко исконско знање које нисам умела да препознам. Посеђовала је неки мир чије порекло нисам стигла да откријем. Да јесам, можда бих боље разумела знамења времена. Можда бих могла одмах да наслутим природу онога што се две деценије касније обрушило на наш живот. Или чак да га избегнем.

Не знам шта је у Котору било лепше. Стари град са уским улицама, складним и отменим каменим зградама које красе зелене шкуре и љупки балкони уз које се успињу бугенвилије, или капетанске виле у Доброти осећене патином многих векова и поређане уз море као споменици минулим временима и непролазној госпоштини.

Пролазила сам кроз тај раскошни и романтични предео очарана и испуњена немиром какав никада нисам доживела. Заталасана оним слатким дрхтајем описаним у књигама као занос жене која зна да ће ускоро срести своју судбину и иде јој у сусрет спремног срца и запањена сопственом храброшћу.

Било је вече. Седела сам са Лидијом пред кафеом на Господском тргу. Одједном, осетила сам на образу пецкави додир нечијег погледа. Окренула сам се и угледала оног коме сам се надала.

Осмехнула сам се, а он је устао.

На себи је имао морнарску мајицу, беле панталоне и тегет еспадриле.

У часу када ми је пришао, забрујала су звона са которских цркава као предсказање.

Није рекао ништа за памћење. Није ме засуо духовитим фразама и површним шармом локалних заводника. Изговорио је: „Добро вече! Ја сам Никола”, погледао ме очима тамним као ноћно небо, и ја сам знала да је то човек кога ћу волети читавог живота.

Никола. Име је добио по свецу заштитнику морепловаца. И он је био поморац. Одлазио је на дуге пловидбе и повремено се враћао у родни град. На лицу је носио трагове ветрова са многих мора. На рукама и телу трагове загрљаја са многим женама.

Био је старији од мене десет година. Зрео и искусан. Самоуверен без разметљивости.

Не знам када је Лидија отишла. Не знам о чему смо причали. Не знам где смо све били, којим смо улицама, поред којих палата прошли, занети и помало изгубљени. Не знам да ли смо из града изашли на Врата од Гурдића или на Врата од Шкурде, ни колико дуго смо седели испред градских зидина, окренути мору, а

загледани једно у друго. Не знам, а волела бих да знам. Чак и сада, кад је очај постао име мојих дана, волела бих да могу да се сетим сваког трена те величанствене ноћи. Тог чаробног свитања. Али, не могу. Све што се десило остало је скривено у лелујавој измаглици, као и сваки прелеп и савршен сан.